

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 04/02/2008r.

RPO-551069-V-AG/08

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan Cezary Grabarczyk

Minister Infrastruktury

Szanowny Panie Ministrze

W jednej ze spraw badanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich na gruncie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r., nr 123, poz. 858 ze zm.) ujawnił się problem braku unormowań szczególnych, określających rodzaj i odległości, w jakich powinny być wskazywane przez dostawców wody tzw. zastępcze punkty poboru wody, w sytuacji, gdy dochodzi do wstrzymania dostaw wody z powodu zaległości odbiorcy w opłatach z tego tytułu.

Zgodnie z art.8 ust.1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli:

- 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
- 2) odbiorca usług nie uiszczył należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;
- 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
- 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

W art.8 ust.2 omawianej ustawy przewidziano natomiast, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, które odcięło dostawę wody z powodu nie uiszczenia przez odbiorcę należności za dostawę wody za dwa pełne okresy obrotowe, jest obowiązane do równoczesnego

udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwościach korzystania z tego punktu.

Przepis ten precyzuje także, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne o zamiarze odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego oraz o miejscach i sposobie udostępniania zastępczych punktów poboru wody zawiadamia powiatowego inspektora sanitarnego, wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz odbiorcę usług co najmniej na 20 dni przed planowanym terminem odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego.

Niewątpliwie z art. 8 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków wynika obowiązek przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego do udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwościach korzystania z tego punktu, w wypadku odcięcia dostawy wody z powodu zaległości w opłatach.

Natomiast obowiązujące przepisy prawa w żaden sposób nie precyzują ani rodzaju zastępczych punktów poboru wody, ani też odległości, w jakiej powinny się one znajdować od nieruchomości, w której doszło do odcięcia dostaw wody. To zaś w praktyce powoduje, co zostało zbadane w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich na przykładzie Miasta Bydgoszczy, iż w konkretnych przypadkach, odległość pomiędzy nieruchomością, do której wstrzymano dostarczanie wody, a wskazanym punktem czerpalnym wynosi nawet 4 kilometry. Przedsiębiorstwa wodociągowe uznają bowiem, że skoro ani w zapisach ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, ani w innych aktach prawnych (rangi ustawowej, czy podustawowej) nie ma unormowań szczególnych, określających rodzaj zastępczego punktu poboru wody, jak też jego odległość od posesji, dopuszczalne jest np. wskazywanie odbiorcy jako zastępczego punktu poboru wody tzw. źródeł ulicznych. Na terenie Bydgoszczy rozlokowanych jest 45 takich źródeł ulicznych, co istotnie prowadzi do sytuacji, w której odbiorca, któremu wstrzymano dostarczanie wody do posesji z powodu zadłużenia w opłatach, ma wskazywany jako punkt czerpalny wody miejsce, znajdujące się w znacznej odległości od jego nieruchomości.

Zważywszy na codzienne zapotrzebowanie w wodę przeciętnego gospodarstwa domowego, umiejscowienie punktu czerpalnego wody w odległości dochodzącej nawet do kilku kilometrów, rodzi dla odbiorcy konkretne problemy. Można nawet stwierdzić, iż w takim przypadku dostępność wody dla osoby, która czasowo pozbawiona jest korzystania z niej we własnej nieruchomości, jest w praktyce ograniczana właśnie odległością punktu czerpalnego od nieruchomości odbiorcy. Skoro bowiem w obowiązującym porządku prawnym brak jest norm definiujących punkt czerpalny wody, a w szczególności określających odległość, w jakiej punkt taki powinien się znajdować od nieruchomości (czy to budynkowej, czy lokalowej), w której odcięto dostawę wody w związku z

zadłużeniem odbiorcy w opłatach, przedsiębiorstwa wodociągowe mogą dowolnie wskazywać miejsca, służące jako punkty poboru wody.

Zwrócić też trzeba uwagę na stanowisko, jakie zajmują w tej kwestii przedsiębiorstwa wodociągowe, zgodnie z którym wskazywanie punktów czerpalnych wody ma miejsce, gdy do odcięcia dostaw doszło z powodu zalegania odbiorcy w opłatach, natomiast gdy dochodzi do awarii sieci wodociągowej, przez co określona grupa odbiorców czasowo pozbawiona jest wody, wówczas mieszkańcy są zaopatrywani w wodę z cysterń bezpośrednio podstawianych pod dane nieruchomości, lub z najbliższej usytuowanego źródła ulicznego. Dostawcy wody różnicują zatem swoje obowiązki w tym zakresie w zależności od przyczyny wstrzymania dostarczania wody do nieruchomości.

Nawet jeśli przyjąć, iż na gruncie art.8 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę (...), odcięcie dostaw wody jest konsekwencją zachowania odbiorcy, który nie wywiązuje się z obowiązku terminowego uiszczania należności za dostawę wody, uciążliwość spowodowana jej brakiem nie powinna być de facto powiększana, co ma miejsce gdy przedsiębiorstwo może zastępczy punkt poboru wody wskazać w dowolnej odległości od posesji odbiorcy. Może to bowiem być przez niektórych odbiorców odbierane jako rodzaj dodatkowej „kary”, której uciążliwość muszą znosić, gdyż zalegali z opłatami za dostawę wody. Ponadto skoro przepis ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę (...) nakłada na przedsiębiorstwo wodociągowe obowiązek udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przydatnej do spożycia, odpowiada temu uprawnienie osób, którym odcięto dostawę wody do rzeczywistego korzystania z niej, przy czym realizacja tego uprawnienia nie powinna wiązać się dla odbiorców z dodatkowymi utrudnieniami, lecz stwarzać realną możliwość zastępczego poboru wody, względnie blisko miejsca zamieszkania odbiorcy.

W związku z powyższym, działając na podstawie art.16 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz.147) zwracam się do Pana Ministra z prośbą o zajęcie w tej sprawie stanowiska, a jeśli podzieli Pan Minister moją opinię - także o podjęcie kroków, zmierzających do zmiany stanu prawnego w omawianym zakresie. Będę wdzięczny za informację o podjętych w tej sprawie działaniach.

Łączę wyrazy szacunku

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich